

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
22.03.2021. - 26.03.2021.

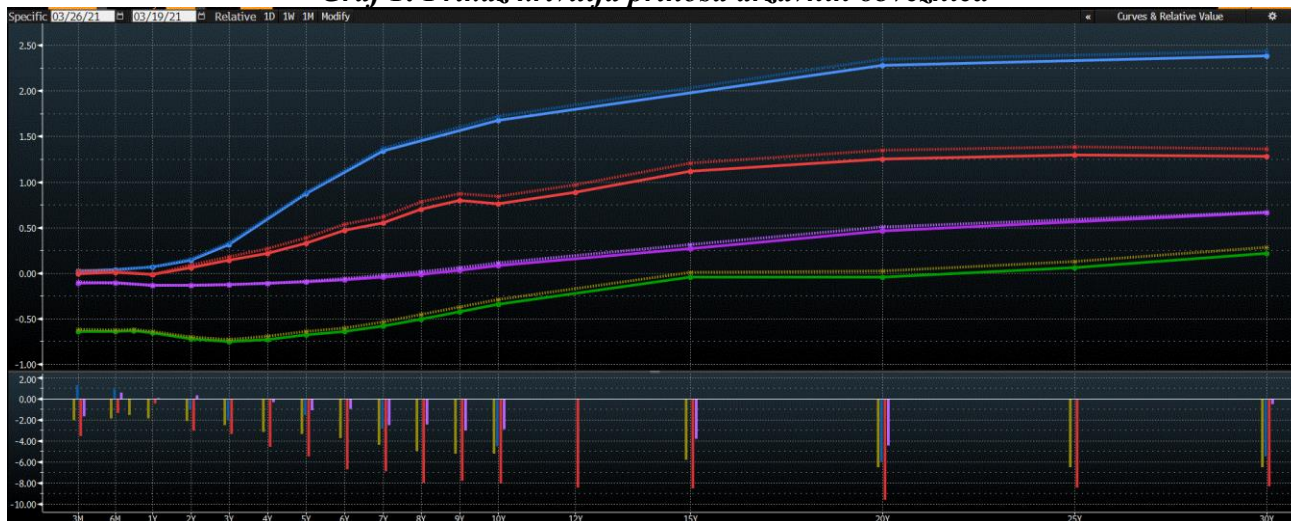
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	19.3.21	-	26.3.21	19.3.21	-	26.3.21	19.3.21	-	26.3.21	19.3.21	-	26.3.21
2 godine	-0,70	-	-0,72	0,15	-	0,14	0,09	-	0,06	-0,14	-	-0,14
5 godina	-0,65	-	-0,68	0,88	-	0,87	0,39	-	0,33	-0,09	-	-0,10
10 godina	-0,29	-	-0,35	1,72	-	1,68	0,84	-	0,76	0,11	-	0,08

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	19.3.21	-	26.3.21
3 mjeseca	-0,594	-	-0,607
6 mjeseci	-0,627	-	-0,645
1 godina	-0,618	-	-0,594

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 26.03.2021. godine (pune linije) i 19.03.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Početkom sedmice objavljeni podaci ECB su pokazali da je udio u bilansu ove institucije po osnovu PEPP programa u prošloj sedmici povećan za 21,1 milijardu EUR. Ova promjena ukazuje na to da bi sedmične kupovine trebalo da budu znatno veće u poređenju s iznosima koji su zabilježeni u proteklih nekoliko sedmica. Navedeno odražava stav predsjednice Lagarde nakon održane sjednice UV da bi moglo doći do značajnog povećanja kupovina u dolazećem periodu. Ovakve informacije zajedno s ponovnim rastom broja zaraženih i nastavkom provođenja restriktivnih mjera, odrazile su se na pad prinosa obveznica eurozone tokom prošle sedmice. Prinosi njemačkih obveznica su smanjeni između 2 i 6 baznih poena. Prinosi italijanskih obveznica su zabilježili pad od 2 i 4 baznih poena. Glavni ekonomista ECB Lane je izjavio da eurozona može očekivati pozitivne efekte „prelivanja“ od stimulansa iz SAD jer smatra da bi to moglo da utiče na rast izvoza iz eurozone.

Istovremeno, Lane opravdava sporiji tempo distribucije stimulativnih mjera u eurozoni strukturom ovog bloka. Član UV ECB Knot je sugerisao da bi na ljeto obim kupovina po ovom osnovu mogao biti smanjen ukoliko se ekonomija bude kretala u skladu s očekivanjima. Takođe, dodao je da je moguće da se počne razmatrati način povlačenja do sada neviđenih monetarnih stimulansa nekada krajem ove godine ukoliko članice naprave dovoljan napredak vezano za pitanje vakcinisanja.

Deutsche Bundesbank je u mjesečnom izvještaju objavila da očekuje snažniju ekonomsku kontrakciju Njemačke u I kvartalu tekuće godine jer su restriktivne mjere za suzbijanje pandemije u prosjeku strože nego što je to bio slučaj u kvartalu ranije. Pored toga, navodi se i da bi povećane stope PDV-a od početka ove godine, takođe, mogle igrati ulogu u tome. Centralna banka Španije je, takođe, smanjila prognoze ekonomskog rasta zemlje za ovu godinu na 6% u odnosu na ranije prognoze od 6,8%, kako je navedeno, zbog činjenice da će I kvartal biti slabiji u odnosu na očekivanja od prije 3 mjeseca, kao i zbog sporijeg procesa upotrebe sredstava iz EU fonda oporavka, u odnosu na očekivanja.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.)	MAR	49,1	52,5	48,8
2.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	FEB	12,5%	12,3%	12,5%
3.	Bilans tekućeg računa – EZ (u milijardama EUR)	JAN	-	30,5	36,7
4.	Bilans tekućeg računa – Italija (u milijardama EUR)	JAN	-	0,71	6,72
5.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.)	MAR	-14,5	-10,8	-14,8
6.	Ifo indeks poslovnog povjerenja – Njemačka	MAR	93,2	96,6	92,7
7.	GfK indeks povjerenja potrošača – Njemačka	APR	-12,1	-6,2	-12,7
8.	Indeks poslovnog povjerenja – Francuska	MAR	91	97	90
9.	Indeks poslovnog povjerenja – Italija	MAR	--	93,9	93,3
10.	Industrijska proizvodnja – Austrija (G/G)	JAN	-	-3,8%	-2,9%
11.	Industrijske prodaje – Italija (G/G)	JAN	-	-1,6%	-0,5%
12.	Potrošnja stanovništva – Holandija (G/G)	JAN	-	-13,5%	-11,6%
13.	Obima maloprodaje – Finska (G/G) prelim.	FEB	-	2,8%	5,1%
14.	Stopa nezaposlenosti – Grčka (kvartal)	IV kvartal	-	16,2%	16,2%
15.	GDP – Holandija (kvartalno) final.	IV kvartal	-0,1%	-0,1	7,7%
16.	GDP – Španija (kvartalno) final.	IV kvartal	0,4%	0,0%	0,4%

SAD

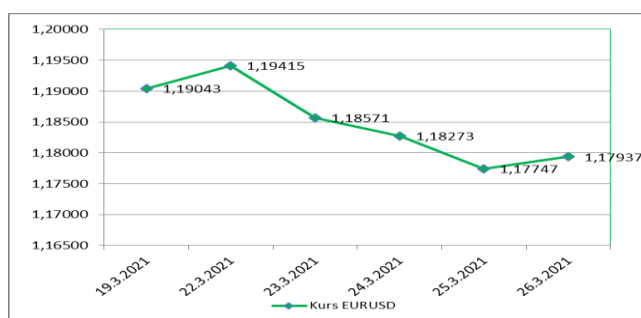
Ekonomski savjetnici predsjednika Bidena pripremaju sveobuhvatni paket u vrijednosti od 3 biliona USD kako bi podstakli ekonomiju, smanjili emisiju ugljenika i smanjili ekonomsku nejednakost, počevši od gigantskog infrastrukturnog plana koji bi se mogao djelimično finansirati povećanjem poreza za korporacije i bogate. Ministrica finansija Yellen je pred Komitetom za finansijske usluge izjavila da će povećanje poreza biti potrebno za finansiranje narednih faza Bidenovog ekonomskog plana, te dodala da će paket koji se sastoji od investicija u ljude i infrastrukturu pomoći stvaranju kvalitetnih radnih mjesta u američkoj ekonomiji, a promjene poreske politike će pomoći u finansiranju tih programa. Tokom obraćanja Senatu u srijedu predsjednik Feda Powell je pokušao da umajni zabrinutost, koju su pokrenuli uglavnom republikanci, da bi se ekonomija mogla pregrijati zbog paketa fiskalnog podsticaja predsjednika Bidena u vrijednosti od 1,9 biliona USD, te je odbacio strahove da bi nedavni rast dugoročnih troškova zaduživanja mogao biti štetan za oporavak SAD i dodao da su se tržišta na uredan način prilagodila poboljšanim ekonomskim izgledima. Predsjednik Feda iz Ričmonda Barkin smatra da bi ekonomija SAD možda mogla biti pripremljena za nekoliko godina rasta iznad trenda, jer će možda domaćinstva da potroše 2 biliona USD viška ušteđevine koja je generisana u bankama tokom pandemije, dok bi inflacija mogla biti nešto veća određeno vrijeme.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Tekući račun (u mlrd. USD)	IV kvartal	-188,0	-188,5	180,9
2.	Prodaja novih kuća (M/M)	FEB	-5,7%	-18,2%	3,2%
3.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	19. mart	-	-2,5%	-2,2%
4.	Porudžbine trajnih dobara P	FEB	0,5%	-1,1%	3,5%
5.	PMI indeks prerađivačkog sektora P	MAR	59,5	59,0	58,6
6.	PMI indeks uslužnog sektora P	MAR	60,1	60,0	59,8
7.	Kompozitni PMI indeks P	MAR	-	59,1	59,5
8.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	20. mart	730.000	684.000	781.000
9.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	13. mart	4.000.000	3.870.000	4.134.000
10.	GDP Q/Q T	IV kvartal	4,1%	4,3%	4,1%
11.	Lična potrošnja T	IV kvartal	2,4%	2,3%	2,4%
12.	PCE deflator (G/G)	FEB	1,6%	1,6%	1,4%
13.	Lični dohodak	FEB	-7,2%	-7,1%	10,1%
14.	Povjerenje potrošača Uni.Mičigen F	MAR	83,6	84,9	83,0

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad s nivoa od 1,1904 na nivo od 1,1794.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Ekonomija Velike Britanije je tokom prošle godine zabilježila pad od 10%, što je najveći pad u posljednjih 300 godina, a ekonomski savjetnici Vlade očekuju da će biti potrebno do sredine sljedeće godine da se ekonomija povрати na nivo koji je imala prije pandemije. Glavni ekonomista BoE Haldane tvrdi da bi ekonomija u Velikoj Britaniji mogla da doživi snažan oporavak, čak i ukoliko bi potrošači potrošili samo malo uštedevine koja je akumulirana tokom krize izazvane Covid19. Premijer Johnson je rekao EU da će Evropa biti gubitnik ukoliko Velikoj Britaniji nametne blokadu uvoza vakcina protiv Covid19, jer je Brisel već ovlastio službenike da zabrane pošiljke vakcina u zemlje koje su ostvarile bolje rezultate vakcinacije svoje populacije. Krajem sedmice je održan virtuelni samit EU gdje je predsjednica EU Komisije von der Leyen naglasila da je velika količina vakcina izvezena u Veliku Britaniju, iznoseći činjenicu o vakcinaciji 2/3 građana Velike Britanije. Kasnije su Velika Britanija i EU u saopštenju istakle da, uzimajući u obzir njihovu nezavisnost, rade na specifičnim koracima koji se mogu poduzeti u kratkom, srednjem i dugom roku, s ciljem da se kreira win-win situacija i da se proširi ponuda vakcina za sve građane. Najveće svjetske centralne banke, uključujući i BoE, razmatraju uvođenje digitalnih valuta koje bi mogle imati značajnu ulogu da međunarodna plaćanja budu brža i jeftinija, kako za velike transakcije tako i za transakcije potrošača.

Velika Britanija i EU su pokrenule prvi korak od Brexita u dijelu saradnje u vezi s bankarskim uslugama. Postignut je Memorandum o sporazumijevanju u dijelu finansijskih usluga. Sadržaj i suština sporazuma su dogovoreni i sada se radi na formalnom procesu validacije.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć	FEB	-	86.600	-20.800
2.	ILO stopa nezaposlenosti (tromjesečno)	JAN	5,2%	5,0%	5,1%
3.	Inflacija (G/G)	FEB	0,8%	0,4%	0,7%
4.	Temeljna inflacija (G/G)	FEB	1,4%	0,9%	1,4%
5.	PMI prerađivački sektor P	MAR	55,0	57,9	55,1
6.	PMI uslužni sektor P	MAR	51,0	56,8	49,5
7.	PMI kompozitni indeks P	MAR	51,4	56,6	49,6
8.	Maloprodaja (G/G)	FEB	-3,5%	-3,7%	-5,9%
9.	Neto potrošački krediti (u mlrd GBP)	FEB	-1,5	-1,2	-2,7
10.	Odobreni hipotekarni krediti	FEB	95.000	87.700	97.400
11.	Monetarni agregat M4 (G/G)	FEB			

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad s nivoa od 0,85828 na nivo od 0,85511, dok je kurs GBPUSD povećan s nivoa od 1,3872 na nivo od 1,3789.

JAPAN

BoJ je u ponedjeljak kupila oko 50 milijardi ETF-ova, uprkos tome što je smanjila referentni ciljani nivo kupovina ove aktive. Nakon toga je saopšteno da će od 1. aprila početi s primjenom novih smjernica vezano za kupovinu ETF-ova, koje su dogovorene na sjednici održanoj prethodne sedmice. Ograničenja kupovina ETF-ova će se odnositi na kupovine povezane sa širim TOPIX indeksom, dok se neće odnositi na kupovine povezane s prosječnim indeksom Nikkei. Guverner BoJ Kuroda je izjavio da će BoJ nastaviti s fleksibilnim kupovinama ETF-ova još neko vrijeme i da je prerano razmišljati o izlasku iz monetarnih olakšica, uključujući i kupovine ETF-ova, kao i da će biti potrebno neko vrijeme da se dođe do ciljanog nivoa inflacije od 2%. Takođe, Kuroda je izjavio da postoje različiti izazovi prilikom upravljanja finansijskim rizicima koji su povezani s klimom, kao što su poteškoće u postavljanju testova na stres, kao i nedostatak podataka, ali da ti izazovi ne treba da budu razlog smanjenja napora na rješavanju klimatskih rizika, upozorivši da bi klimatske promjene mogle dugoročno destabilizovati finansijski sistem. Pored toga, Kuroda je dodao da je utvrđivanje načina smanjenja emisije gasova stakleničkih bašta prvenstveno odgovornost Vlade, ali i da centralne banke moraju preduzeti neophodne mjere protiv uticaja klimatskih promjena s obzirom da imaju značajan uticaj na ekonomiju. Anonimni izvor navodi da će BoJ zauzeti pristup kojim će umanjiti učešće u operacijama otkupa obveznica od aprila, a prema novim smjernicama o monetarnoj politici koje su usvojene prošle sedmice. Novi pristup će biti pojašnjen u rasporedu programa otkupa obveznica za april u srijedu. Ovo je ujedno postao i fokus tržišta zbog nagovještaja o tome koliku će toleranciju u kretanju prinosa dozvoliti BoJ.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Vodeći indeks F	JAN	99,1	98,5	97,7
2.	Koicidirajući indeks F	JAN	91,7	90,3	87,4
3.	Prodaja u supermarketima (G/G)	FEB	-	-2,1%	1,2%
4.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) F	FEB	36,7%	36,7%	9,7%
5.	PMI indeks prerađivačkog sektora P	MAR	-	52,0	51,4
6.	PMI indeks uslužnog sektora P	MAR	-	46,5	46,3
7.	Kompozitni PMI indeks P	MAR	-	48,3	48,2

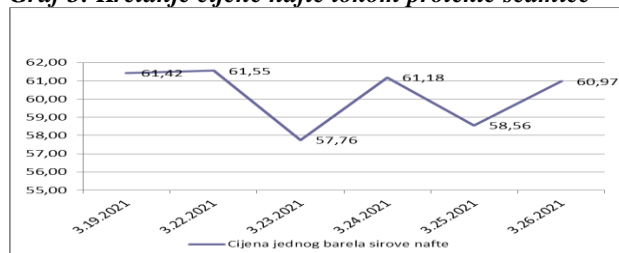
JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad s nivoa od 129,62 na nivo od 129,34. JPY je deprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast s nivoa od 108,88 na nivo od 109,64.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 61,42 USD (54,89 EUR). Početkom sedmice cijena nafte je smanjena preko 6% na dnevnom nivou pod uticajem špekulacija da su zalihe ovog energenta u SAD i prošle sedmice zabilježile rast, a što bi bio već treći sedmični pad. Sredinom sedmice EIA je objavila podatak da su zalihe nafte u SAD u prošloj sedmici zabilježile rast od 1,912 miliona barela, kako se i očekivalo. Ipak, ove vijesti nisu uticale na dalji pad cijene jer je došlo do blokade u isporuci nafte u Sueckom kanalu, gdje je jedan tanker blokirao prolaz. Nakon ovih vijesti, cijena nafte se ponovo vratila na nivo od 61 USD po barelu. Međutim, ponovo su u četvrtak pojačane zabrinutosti oko efekata trećeg ciklusa zaraze virusom Covid19, što je dovelo do pada cijene.

Analitičari smatraju da problem u transportu nafte zbog blokade Sueckog kanala vjerovatno neće promijeniti zabrinutosti s kojima se industrija sada suočava, uključujući i zabrinutosti da bi ekonomski oporavak mogao biti sporiji nego što se očekuje. U nekim drugim uslovima, blokiranje kanala bi značilo oštiri rast cijene. Ipak, sadašnja reakcija nije toliko izražena zbog ekonomskih uslova, kao i zbog činjenice da je cijena nafte sredinom marta dostigla najviši nivo u posljednjih godinu dana. Tokom trgovanja u petak, cijena nafte je povećana jer su se pojavile zabrinutosti da će biti potrebne sedmice da se tanker koji je blokirao Suecki kanal izmjesti. Uprkos ovakvim očekivanjima, cijena nafte se postepeno smanjuje na sedmičnom nivou. Na ovakav trend uticaj imaju špekulacije da bi novo zatvaranje u EU moglo imati negativan efekat po tražnju. Posmatrano na sedmičnom nivou, cijena nafte je zabilježila pad od 0,73, treću sedmicu zaredom. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 60,97 USD (51,70 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou, cijena nafte je, treću sedmicu zaredom, smanjena za 0,73%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.745,23 USD (1.466,05 EUR). Tokom protekle sedmice cijena zlata je imala tendenciju pada. Početkom sedmice cijena zlata je smanjena jer su investitori bili u iščekivanju rezultata aukcija američkih obveznica, a trenutno se prinosi ovih obveznica posmatraju kao ključni faktor za cijenu zlata. Pored toga, aprecijacija USD je takođe uticala na pad cijene zlata, jer aprecijacija USD umanjuje tražnju za ovim plemenitim metalom kao alternativnom investicijom.

U posljednje dvije sedmice zlatom se trgovalo u uskom rasponu nakon što je cijena zabilježila pad na najniži nivo u posljednjih 9 mjeseci usljed ranije zabilježenog rasta prinosa državnih obveznica.

Krajem sedmice nastavljen je postepeni pad cijene zlata, uglavnom pod uticajem očekivanja oko kretanja prinosa na državne obveznice SAD u narednom periodu.

Od početka ove godine cijena zlata je smanjena za oko 9% kao rezultat optimizma oko oporavka nakon pandemije i rasta prinosa na državne obveznice. Ovakve okolnosti su umanjile tražnju za tradicionalnim aktivama poput zlata. Ipak, mjere monetarnih politika i dalje pružaju određenu podršku zlatu te ne dozvoljavaju njegov značajniji pad. Cijena zlata tokom trgovanja u petak nije bilježila značajne volatilnosti jer investitori još uvijek procjenjuju globalni ekonomski oporavak nakon pandemije, dok se u Evropi i dalje povećava broj zaraženih virusom Covid19. S druge strane, aprecijacija dolara stvara ograničenje daljem rastu cijene zlata, te tako investitori uglavnom čekaju signale s tržišta kako bi donijeli nove odluke.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.732,52 USD (1.469,02 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je, drugu sedmicu zaredom, zabilježila pad za 0,44%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

